בוז:

מח א מיי׳ פכ״ג מהלי אישות הלי טו טוש״ע אה״ע סי׳ נג סעי׳ ד בהג"ה:

ממ ב מייי פי״ב מהלי אישות הלי ב סמג עשיו מח ולאויו פא טוש"ע שם סימן סט סעי׳ ב:

חורה אור השלח

ו. אָם אַחֶּרֶת יִקּח לוֹ שְׁאַרָה בְּסוּתָה וְעֹנָתָה :לא יגרע יִגְרָע: שמות כאי וַאֲשֶׁר אָכָלוּ שָׁאַר הפשיטו ואת עצמתיהם וּפְרָשוּ כַּאֲשֶׁר וּכְבָשֶׂר בְּתוֹךְ מיכה ג ג בָּבִּיר בַּסְיר קַלְּחַת: את העוה את הוחי נ. אָם וּנְעַשֶּׁוֹ אֶוֹנ בְּנתִי וְאָם תִּקַּח נְשִׁים עַל בְּנֹתִי אַין אִישׁ עִמְנוּ רְאַה

אֱלֹהִים עֵד בֵּינִי וּבֵינֶּךְ: בראשית לא נ בראשית לא נ 4. אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל יָּיִגְּעָּרְבִּוּ שְׁאֵרְ בְּשְׁרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלוֹת עָרְוָה אֲנִי יְיָ: ייקרא יח ו

5. ויענה וירעבה ויאכלה ָּיֶלְא יָדְעוּן אֲבֹתֶיף לְמַעֵן הוֹדְעֲךְ כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבָּדוֹ יִתְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי יְיָ יִתְיֶה כָּל מוֹצָא פִי יְיָ יִתְיֶה דברים חג ָהָאָדָם:

תוספות רי"ד

יחייב במזונותיה וכו': ת"ר תקנו מזונות תחת כתובתה ופרקונה תחת פירוח ואמר ררא האי חוא דתניא שארה כסותה יטווחה לא יורט שארה אכלו שאר עמי כסות במשמעה עווה זו עווה :תענה את בנותי

דהוי מדידה לדידיה ולא דמי לההיא דר"א דהוי מדידיה לדידה ואי הוה שייך התם אומדנא אחרינא הוה אמדינן ופסק רבינו תם וכן רבינו חננאל כרבנן דרבי נתן משום דמוקמינן להו כר"א בן עזריה דפסקינן הילכתא כוותיה בפרק אע"פ (לקמן דף נו.) ואע"ג

דדחי הש"ס לא דכולי עלמא כר׳ אלעזר דיחויא בעלמא הוא ואדיחויא לא סמכינן והורה ר"ת הלכה למעשה בחתן אחד שמתה אשתו והיה אבי הכלה מוחזק בנדוניא ופסק לה דלא זכה הבעל מכח שמעתין דהכא ועוד תיקן לא מכח ההלכה שאפי׳ בעל מוחוק שיחויר אם מתה בתוך שנה וחזר בו בסוף ימיו מאותה תקנה והא דאמרינן בפ׳ מליאת האשה (לקמן דף סו.) הפוסק מעות לחתנו ומת חתנו יכול הוא שיאמר לאחיך הייתי רולה ליתן לך אי אפשי ליתן ופריך בירושלמי ולא דברים הניקנין באמירה הן ומשני כשפסק על מנת לכנום דמשמע הא אם כנם גובה אחיו לא קשה מידי לפירוש רבינו תם דהתם הרי בתו קיימת והיבם רולה ליבמה והא דאמרינן בתורת כהנים ותם לריק כחכם זה שפוסק לבתו ממון מרובה ומתה בתוך שבעת ימי המשתה הרי הפסיד בתו והפסיד ממונו ההיא אתיא כרבי נתן א"נ כרבנן ומיירי שהחתן מוחזק בה ולריך עיון שלא יקשה לרבינו תם דלקמן בריש אע"פ (דף נו.) מוכח דרבנן נמי אזלי בתר אומדנא דחיתון ועוד דחוק קלת לרבינו תם מדידיה לדידה דמה לו להזכיר

שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה "למאז דאמר לא זכה כרבי אלעזר בן עזריה ומאן דאמר זכה כרבגן לא דכולי עלמא כרבי אלעזר בן עזריה מאן דאמר לא זכה כרבי אלעזר בן עזריה ומאן דאמר זכה עד כאן לא קאמר רבי אלעזר בן עזריה אלא מדידיה לדידה שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה אבל מדידה לדידיה אפילו ר' אלעזר בן עזריה מודי דמשום איחתוני הוא והא איחתני לֹהו: חייב במזונותיה וכו': תנו רבנן שתיקנו מזונותיה תחת מעשה ידיה יוקבורתה תחת כתובתה לפיכך בעל אוכל פירות פירות מאן דכר שמייהו חסורי מחסרא והכי קתני תיקנו מזונותיה תחת מעשה ידיה ופירקונה תחת פירות וקבורתה תחת כתובתה לפיכך בעל אוכל פירות מאי לפיכך מהו דתימא מיכל לא נכלינהו אנוחי ננחינהו דאם כן מימנע ולא פריק קמ"ל דהא עדיפא זימנין דלא

מלו ופריק לה מדידיה ואיפוך אנא אמר אביי תיקנו יימצוי למצוי ושאינו מצוי לשאינו מצוי אמר רבא האי תנא סבר מזונות מדאורייתא דתניא ישארה יאלו מזונות וכן הוא אומר יואשר אכלו שאר עמי כסותה כמשמעו עונתה זו עונה האמורה בתורה וכן הוא אומר יאם תענה את בנותי רבי אלעזר אומר שארה זו עונה וכן הוא אומר יאיש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוֹה כסותה כמשמעו עונתה אלו מזונות וכן הוא אומר יויענך וירעיבך

מ"ד לא וכה כרבי אלעור. דאמר לא כתב לה כתובה אלא על

לקמן נח:בשאלחות מנת לכונסה ומנה מאתים דתקון לה רבנן הוא דאית לה איהי ופירקונהן, ג) וע' תום׳ לקמן נב. ד"ה רלה], ד) ולרילב"א נראה מכח נמי לא כתבה לו ודא נדוניא דהנעלת ליה אלא ע"מ חיבת נשואין: כ"ע כר"ה בן עוריה. תרוייהו הנד תנאי דלעיל (תרוייהו) כר"ה קושיות אלו דפי׳ הקונטר׳ בן עוריה דפסקינן הלכתא כוותיה ישם דקבעי אמתניי משום דלרבנן לא זכה משום דלא נשאת ירא לקמן [נו.]: מדידיה לדידה. מה שחתן דלח נשחת והח דקתני שיבוחו עמה לח שכתוב פוסק לכלה בכתובתה: מחת כתובתה. תחת הנדוניה שהכניקה ביבותו שנום כלו שכנות בשטר כן אלא נתינת טעם הוא למילתא דמ"ק דטעם דלא זכה לפי שלא כתב לו והיא כתובה בשטר הכתובה והוא יורש: מחם פירות. שהוא אוכל מנכסי מלוג שלה כגון נכסים לבית בעלה ולישנא דאחתוני שנפלו לה משניסת או שהיו לה הוי כמו הנושא דכתיב לא תתחתן בס. גליון, כ) [לקתן קודם לכן שלא שמאתן לו בנדוניית לו.], ו) [ע"ם תוס׳ ד"ה כתובתה: דלא מלו. לא יהא דאדעתיהן, ז) וושם ד"ה בפירות כדי פרקונה והשתא כי םאין], אכלינהו ולא ידיע כמה הוה פריק לה מדיליה דהכי תיקון דאיהו אכיל

בין רב בין מעט והוא פריק כל

כמה דהוי: ואיפוך אנא. מזונות

תחת פירות ופרקונה תחת מעשה

ידיה ונפקא מינה דאי אמרה איני

ניזונית ואיני עושה לא כלום קאמרה:

מזונות ומעשה ידיה מלוין. שבויה ואשה שיש לה נכסי מלוג לא שכיחי:

מונה

גליון הש"ם

תום' ד"ה ומניו וכו' א"ג ע"ב תל"ה ילה: ד"ה אם וכו' וא"ת דאדרבה וכו'.

הגהות הב"ח

(d) תום' ד"ה שלא וכו' הגחל קמא אלא מעתה יבמה שנפלה:

מוסף רש"י שלא כתב לה. תוספת דמדעתו אלא על מנת לכונסה (לקמן נד:).

> ומדידה לדידיה הל"ל ע"כ לא קאמר רבי אלעזר אלא משום דלא נישאת אבל הכא דנישאת לא ועוד דכולהו אמוראי דלקמן משמע דאית להו דבעל יורשה משמסרה האב לשלוחי הבעל ושמא היינו כשהכתובה ביד הבעל וברייתא דקתני התם לקמן אע"פ שלתובתה בבית אביה בעלה יורשה אתיא כרבי נתוף: שלא בתב לה אלא על מנת לבוגםה. אין לחמוה נסברא זאת דבכמה מקומות בש"ס מלינו כן ואם תאמר אם כן כל אדם הלוקח פרה מחבירו ונטרפה או מתה אנן סהדי שלא על מנת כן לקחה וי"ל דהתם אנן סהדי שבאותו ספק היה רוצה ליכנס ואפי" אם אומר לו אם תטרף יש לך לקבל הפסד היה לוקחה אבל הכא לא כתב כלל כי אם ע"מ לכונסה ואין דעתו כלל להכנים עצמו בספק וכן 🕫 ההוא דובין ולא איצטריכו ליה 'ווזי והא דפריך בסוף הגחל קמא (ב״ק דף קי:)ו (6) יבמה שנפלה לפני מוכה שחין מיפוק בלא חליצה דאדעמא דהכי לא קידשה אע"ג דבאותו ספק מסתמא היתה נכנסת בשעת קדושין אומר רבינו יצחק דלא פריך התם אלא משום דהוי דומיא דקאמר התם נתן כסף לאנשי משמר ומת שהוא שלהם ומסיק התם ש"מ כסף מכפר מחלה דאי לא מכפר לימא דאדעתא דהכי לא יהיב דהואיל ואינו תלוי אלא בנותן יש לנו ללכת אחר דעתו וכיון שבו תלוי ודאי אינו רולה ליכנס בשום ספק ולא דמי ללוקח חפץ ואירע בו אונס דלא אמרינן דאדעתא דהכי לא קנה ומבטל המקח דאינו תלוי בדעת הקונה לבדו דהא איכא נמי דעת מקנה שלא היה מקנה לו לדעתו אם לא יפרש להכי פריך שפיר מיצמה שנפלה לפני מוכה שחין משום דבדידה חלוין הקידושין שברור לנו שהוא לא יעכב בשביל שום דבר שאירע אחר מיחתו כי אינו חושש במה שאירע אחריו ולהכי לא פריך מאשה שנעשה בעלה בעל מום חיפוק בלא גט דאדעחא דהכי לא קידשה נפשה כיון דתלוי נמי בדעת המקדש וכן כל הנהו דמייתי התם אין תלוי אלא בדעתו: תיקבר מזונות תחת מעשה ידיה. בפ׳ אע"פ (לקמן נח: ושם) דקאמר רב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונית ואיני עושה קסבר כי תקינו רבנן מזוני עיקר כו׳ ופריך מהכא ומשני אימא חקנו מעשה ידיה חחת מזונות והשתא ריש לקיש דפליג עליה התם ואמר מעשה ידיה עיקר אינו מגיה ברייחא דהכא אלא שונה תיקנו מזונות תחת מעשה ידיה ולכאורה לדידיה יכול הבעל לומר לאשתו לאי מעשה ידיך למזונותיך ואע"ג דלא ספקה כיון דקסבר דמעשה ידיה עיקר אבל אי אפשר לומר כן כדמוכח בריש המדיר (לקמן דף ע:) ובפ"ק דגיטין (דף יב.) דבלא ספקה חייב לזונה וצ"ל דלא אמר ריש לקיש דמעשה ידיה עיקר אלא לענין שאינה יכולה לומר איני ניזונית ואיני עושה: רקבור הה תחת בתובתה. פירוש נדונייתה אבל אין לפרש תחת מנה ומאמים דהא אמר לקמן (דף נג.)" דארוסה אין לה קבורה: אבורה גבחיבהו. פירוש עד שלא יהא לו במה להתפרנס ואז יקחם אבל לא בעי למימר דלעולם לינחינהו דא"כ מאי תחת פירות דקתני הא אין לו פירות: דיכובין דדא מדו ופריק דה מדידיה. אע"ג דעיקר תקנה בשביל דידה כדמשמע הכא וכן לעיל דקאמר בשלמא בעלה תקינו ליה פירי דלמא אשתבאי וממנע ולא פריק לה מ"מ אינה יכולה לומר איני נפדית ואיני נותנת פירות דהא קחני בברייתא פירקונה תחת פירות משמע דאינה יכולה לומר כי היכי דדייק לקמן דאינה יכולה אשה שתאמר איני ניזונת כו' מברייתא דלעיל דקתני תיקנו מזונות תחת מעשה ידיה אלמא דאין יכולה והולרך להגיה הברייתא בשביל כך ועוד דבחזקת הבתים (ב"ב דף מט. ושם) ובהזורק בגיטין (דף טו. ושם) לא מצי לאשכוחי שיהא חצר לאשה בלא בעלה דפריך חלרה מה שקנתה אשה קנה בעלה ומוקי בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסייך וכי כתב לה מאי הוי והתניא כו' ומשני בכותב לה ועודה ארוסה והשתא מאי דוחקין לאוקמא הכי לימא כגון שאמרה איני נפדית ואיני נותנת פירות ואע"ג דהוה נמי מלי לאוקמא כגון שנתנו לה על מנת שאין לבעלה רשות בה ולא קאמר היינו משום דאין יורד לסברא זו אבל כבר ירד לסברא שהבעל מסחלק מנכסים א"כ לימא כגון שאמרה איני נפדית כו׳ אלא ודאי אינה יכולה לומר ויש ליתן טעם אע״ג דלרב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונית כו׳ התם משום דאינה מפקעת לגמרי התקנה שאם אמרה היום איני ניזונת ואיני עושה למחר תעשה ותהא ניזונית אבל אם אמרה איני נפדית ואיני נותנת פירות הרי מפקעת לגמרי תקנת פירות דהא פירות של כל ימיה הם תחת פרקונה ואפילו את"ל דיכולה לומר איני ניזונית ואיני עושה לעולם אכתי יש לותר דלא מצי אחרה איני נפדית שלא תטמע בין העובדי כוכבים °א"נ שאני פירות דידו כידה וזוכה בגוף הקרקע אבל מעשה ידיה אינם בעין דלא שייך למימר שיזכה בגוף הידים: אם תענה את בנותי. °ואם מאמר דאדרבה מהאי קרא משמע דעונחה לאו היינו עונה של תשמיש דבפרק בתרא דיומא (דף עו.) משמע אם תענה את בנותי היינו שימנע מהן תשמיש דמהאי קרא נפקא לן דמניעת חשמיש המטה קרוי עינוי ויש לומר דה"נ קאמר קרא עונחה לא יגרע דבר שהוא כעינוי כשמונעו ממנה דהיינו חשמיש: